

S. Sayısı : 170

Teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 ncı maddelerinin de- ğiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve İktisad, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/570)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1667

20 - V - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1055 sayılı teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 ncı maddelerini değiştirmek üzere İktisad vekil-
liğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19/V/1936 tarihinde Yüksek Meclise arzı karar-
laştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

28. Mayıs. 1927 tarihli ve 1055 sayılı Teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 ncı maddelerinin tadili
hakkında esbabı mucibe lâyihasıdır.

1055 sayılı Teşviki sanayi kanununun 6 ncı fıslının 30 ncü maddesinde, Millî Müdafaa vekâ-
letine aid askerî fabrikalardan maada muafiyet ruhsatnamesini haiz smaî müesseselerin her malî
yılım ilk iki ayı içinde dört nüsha iş cetveli tanzim ederek 20 ncü maddede gösterilen makamlara tevdi
edecekleri yazılıdır. Mezkûr müesseselerin tanzim edecekleri bu cetvellerin verileceği müddet kanun
maddesinde her malî yılın ilk iki ayı olarak tayin edilmişse de cetvellerin malî yıl üzerinden mi yoksa
takvim yılı üzerinden mi tanzim edileceğine dair ayrıca bir kayıt konulmamıştır. Tayin olunan
müddetin malî yıl üzerinden hesap edilmiş olmasına ve maddenin yazılış tarzına göre bunların
malî yıl üzerinden tanzim edilmeleri lâzım geleceği istidlâl edilmiş ve smaî müesseseler tarafın-
dan verilen cetveller şimdiki kadar bu suretle tanzim edilmekte bulunmuştur.

Ancak iş cetvellerinin bugüne kadar olduğu gibi müesseselerce malî yıl hesaplarına göre dol-
durulmasının, sanayi erbabını gifte hesap tutmak mecburiyetinde bıraktığı görülmekte ve diğer
tarafın da malî yılı rakamlarının takvim yılı üzerinden tanzim edilen istatistikler ve fabrikaların
bilânçoları ile mukayesesi imkânını güçleştirmektedir. Smaî müesseseler hakkında vekâletimizce
yapılmakta olan tetkikatın mutlak surette doğru rakamlara dayanması ve aynı zamanda bu he-
sapları verenlerin de işlerinin kolaylaştırılması ve vekâletçe muhtelif membalardan elde edilecek
malûmatın bir birleriyle mukayesesinin temini maksadile iş cetvellerinin takvim yılı hesaplarına gö-
re tanzimi ve verileceği müddetin de yine takvim yılının ilk iki ayı olarak tesbit edilmesi mu-
vafık görülmüş ve kanunun 30 ncü maddesi o suretle tadil ve tavih edilmiştir.

Kanunun tetfişat ve cezalara müteallik yedinci fıslının 36 ncü maddesi, senelik iş cetvellerini
tayin olunan müddet içinde vermeyen smaî müesseseler sahiplerine vekâletçe yapılacak tebliğattan
ve tebliğ tarihinden itibaren yeniden verilen mühletin geçmesinden sonra bu müesseseler hakkında
tatbik edilecek cezaî hükümden bahsetmektedir.

Yukarıda arz olunan sebepler dolayısıyla 30 ncü madde, smaî müesseselerin, her takvim yılının
ilk iki ayı içinde takvim yılı üzerinden dört nüsha iş cetveli tanzim ve tevdi edecekleri şeklinde
tadil edildiği takdirde kanunun 36 ncü maddesinde yazılı «senelik iş cetvellerini her malî yılın
ilk iki ayı zarfında vermeyen smaî müesseseler sahiplerine İktisad vekâletince tahriren tebligat icra

olunur.» fıkrasının da mezkûr madde ile telif edilebilmesi için «Senelik iş cetvellerini her takvim yılının ilk iki ayı içinde vermeyen sınaî müessesese sahiplerine İktisad vekâletince yazı ile tebligat yapılır.» tarzında tadili icab etmektedir.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Esas No. 1/570
Karar No. 17

26 - I - 1937

Yüksek Reisliğe

1055 sayılı teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında İktisad vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 19 - V - 1936 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâ-yihası encümenimize verilmekle tetkik ve mü-zakere olundu.

Encümenimiz keyfiyeti Sanayi umum müdü-rü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere etti. Değiştirilmesi istenen maddeler teşviki sanayi-den istifade eden müessesatın kanunen her se-ne vermeleri lâzımgelen iş cetvellerinin malî se-neye göre tanzimini ve bu cetvellerin malî se-ne başından itibaren iki ay içinde verilmesini emreden maddelerdir. Halbuki bu müesseseler ticarî birer teşekkül olduklarından ticaret ka-nununun hükümlerine tevfikân bütün hesab-larını takvim senesine göre tanzim ettiklerinden teşviki sanayi kanununun bahsi geçen iki mad-desinin hükmünü yerine getirmek için ayrı bir hesap ve defter tutmak mecburiyeti karşısında kalmaktadırlar. Kanunun verilmesini emretti-ği bu iş cetvelleri ise işin esasını vergi ve resim cebhesinden alâkalandıran malî bir keyfiyet ol-mayıp her müessesenin bir senelik faaliyeti idarî noktai nazardan tetkik ve kontrolden baş-ka bir maksada matuf olmadığından İktisad ve-

kâletince iki defter tutmak gibi bu müesseseleri faydasız bir külfetten kurtarmak maksadile maddede yazılı malî yıl yerine takvim yılı ka-bul edilmesinin daha muvafık olacağı mü-talea edilmiş ve lâyiha bu fikirle tanzim ve teklif edilmiştir. Keyfiyeti mütalea eden encümenimiz de gösterilen mucib sebepleri yerinde görmüş ve lâyihanın aynen kabulünü muvafık bulmuştur. Ancak kanun alâkadarlar için mükellefiyette yeni bir değişiklik yaptığından encümenimiz kanunun neşri tarihinden muteber olmasını muvafık bul-mamış ve neşrinden üç ay sonra tatbik edilme-sini kabul ederek maddeyi buna göre tadil et-miştir.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

İk. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Tekirdağ	Giresun	Niğde
Ş. Kesebir	İ. Sabuncu	Dr. F. Talay
Afyon K.	Konya	Samsun
B. Türker	K. Okay	Ali Tunali
Konya	Ankara	Aydın
H. Dikmen	A. Ulus	H. Alataş
Maraş	Gümüşane	
K. Kusun	E. S. Tör	

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 32
Esas No. 1/570

26 - III - 1937

Yüksek Reisliğe

1055 sayılı Teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 ncı maddelerinin değiştirilmesine dair olup Başvekâletin 20 Mayıs 1936 tarih ve 6/1167 sayılı tezkeresiyle Büyük Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad encümenince müzakereden sonra Encümenimize tevdi kılınmıştır. Lâyiha İktisad vekili ve Sanayi umum müdürü bulunduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Teşviki sanayi kanunundan istifade eden müesseselerin her sene tanzim ve vekâlete tevdi edecekleri iş cetvelleri mevcut hükümlere göre her malî yılın ilk iki ayı içinde verilmektedir. Bunun takvim senesinin ilk iki ayı içinde verilmesi ve cetvellerin takvim senesine göre hazırlanması iş ve murakabe bakımından gerek müesseseler ve gerek vekâlet için daha uygun olacağı görülmüş, Encümenimize de bu hususta verilen izahlar yerinde bulunmuştur.

Maddelerin müzakeresinde; 30 ncü maddeyi tadil eden birinci madde aynen kabul edilmiştir.

İkinci maddenin müzakeresinde; cetvellerini miadında vermiyen müesseselere icabında gazetelerle ilân şeklinde de tebliğat yapılması lüzumu ileri sürülmüştür.

Ancak bir çok malî kanunlarda hukuk usulü muhakemeleri kanunundaki tebliğat hükümleri kabul edildiğine ve bu hükümlerde her iki

taraf için kâfi teminat ve suhulet bulunduğuna göre encümenimiz 36 ncü maddeyi tadil eden ikinci maddenin birinci fıkrasına bu hükmü ilâve etmiştir.

Yine bu maddenin birinci fıkrasında (birinci madde) tabiri sâk noktasından 30 ncü madde olarak değiştirilmiştir.

Diğer maddeler İktisad encümeninin tadili veçhile kabul edilmiştir.

Encümenimiz lâyihanın müzakeresi sırasınca Teşviki sanayi kanunundaki daha bazı eksikliklere de temas etmiştir. Encümende hazır bulunan İktisad vekili de 1055 numaralı kanun 1927 yılında, bu güne nazaran başka şartlar altında tanzim edildiğini, binaenaleyh yeni icaplara göre hazırlanan bir lâyihanın Meclise takdimine çalışıldığını söylemiştir. Bunun üzerine tadillerin de ana lâyihaya bırakılması düşünülmüş ise de Encümen ekseriyeti müzakereyi tasvib eylemiştir.

Lâyiha bu tadillerle Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâtib
Bayazıt	Isparta	Çankırı
İnsan Tav	Kemal Ünal	
Diyarbakır	Çoruh	İçel
Huriye Öniş	İ. Sami Muş	E. İnankur
Gümüşane	Yozgad	Aydin
Ş. Öndersev	E. Draman	Adnan

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Karar No. 110
Esas No. 1/570

19 - V - 1937

Yüksek Reisliğe

1055 sayılı Teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 ncü maddelerinin değiştirilmesine dair olup Başvekâletin 20.V.1936 tarih ve 6/1667 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise gönderilen kanun

lâyihası İktisad ve Maliye encümenleri mazbatalarıyla birlikte Encümenimize verilmiş olmakla İktisad vekâleti siyasi müsteşarı Ali Rıza Türel hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu:

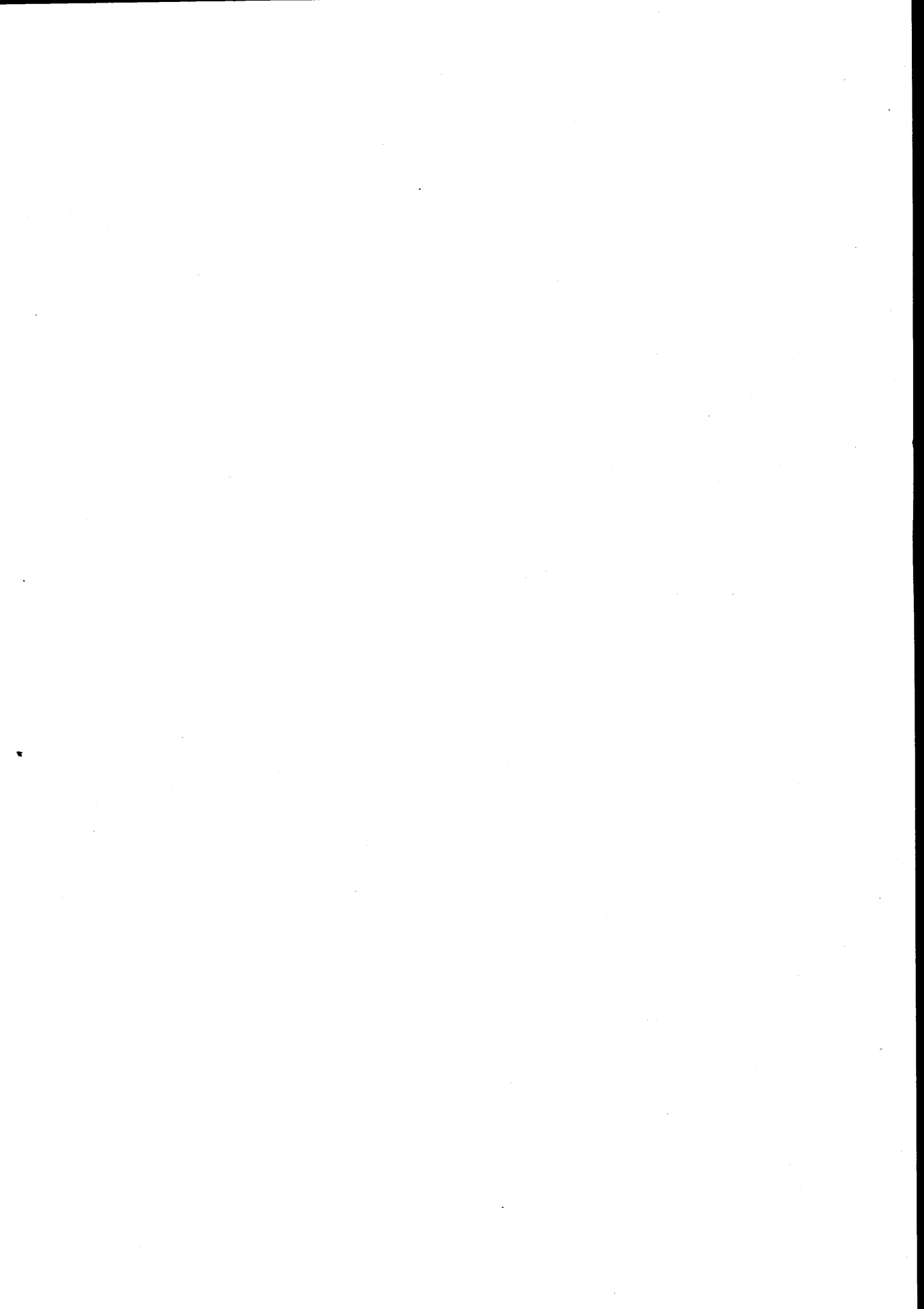
Teşviki sanayi kanununun 30 ncu maddesi mucibince sınaî müesseseler tarafından her malî yılın ilk iki ayı zarfında dört nüsha olarak verilmesi iktiza eden iş cetvellerinin takvim veya malî yılın hangisi üzerinden tanzim edileceği hususunda kanunun sakit bulunması yüzünden şimdiye kadar malî yıl faaliyetine göre tanzim edilmekte olduğu ve bu sebeple müesseselerin malî ve takvim seneleri için ayrı iki hesap tutmak mecburiyetinde kaldıkları ve bu halin bizzat cetvellerin sıhhatini tetkik hususunda dahi büyük müşküller doğurduğu gibi istatistik malûmatı takvim senesine nazaran tanzim edildiğine göre bu cetvellerin diğer ihşaî malûmatla mukayeselerini de güçleştirdiği cihetle mezkûr cetvellerin her takvim yılının ilk iki ayı zarfında ve takvim yılı üzerinden verilmesini temin edecek tarzda maddenin tadili ve yine vaktinde bu cetvelleri vermiyenlere yapılacak muamele-ye dair olan 36 nci maddenin de bu esas dairesinde tashihi maksadile lâyihamın sevk edildiği mucib sebeplerin tetkikinden ve verilen şifahî izahlardan anlaşılacakla teklif esas itibarile encümenimizce de kabul edilmiştir.

Ancak 36 nci maddede bu cetvelleri iki ay zarfında vermeyenlere yapılacak yazılı tebliğin müessesenin zatına yapılmak mecburiyeti yüzünden ekseriya tebliğat yapılamamakta ve bu

suretle muafiyet ruhsatnamelerinin istirdadı mümkün olmadığı gibi vekâlet kayıdlerinin de intizam dairesinde tutulmasını güçleştirmekte olduğu alman izahattan anlaşılmiş ve bu hususu temin maksadile Maliye encümeni tarafından kabul edilen hukuk muhakemeleri usulü kanununa göre tebliğat icrası prensibi de maksadı teminden uzak olduğu ve tatbikatta müşkülâtı mucib olacağı düşünülerek tebliğin evvelâ yazılı olarak müessesenin zatına, mümkün olmadığı takdirde mahallî bir gazete ile ve mahallî gazete dahi bulunmadığı takdirde Ankara ve İstanbul gazetelerile ilân edilmek üzere icrası encümenimizce muvafık görülerek 36 nci maddenin o yolda tadiline karar verilmiştir.

Bu esaslar dairesinde hazırlanan lâyiha Umumî heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reislîğe sunulmuştur.

Reis	M. M.	Kâtib
Burdur	Trabzon	İstanbul
M. Şeref Özkan	R. Karadeniz	F. Öymen
Çorum	Edirne	Gazi Anteb
M. Cantekin	F. Kaltakçıran	A. H. Ayerdem
İzmir	Maraş	Muş
K. İnanç	A. Tiritioğlu	Ş. Ataman
Ordu	Siird	Sivas
H. Yalman	M. Mayakon	Remzi Çiner
		Yozgad
		S. İçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1055 sayılı teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 ncı maddelerinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 28 mayıs 1927 tarih ve 1055 sayılı Teşviki sanayi kanununun 30 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Muafiyet ruhsatnamesi almış olan sınaî müesseselerden Millî Müdafaa vekâletine aid askerî fabrikalardan maadası İktisad vekâletince hazırlanacak örneğe göre her takvim yılının ilk iki ayı içinde takvim yılı üzerinden dört nüsha iş cetveli tanzim ve imza ile 21 nci maddede yazılı makamlara verirler. Bu cetvellerde yazılı olanlardan ve bunların defter kayıtlarına uygun olmamasından müessese sahipleri mesuldürler.

MADDE 2 — Teşviki sanayi kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

1 nci maddeye göre yıllık iş cetvellerini takvim yılının ilk iki ayı içinde vermeyen sınaî müessese sahiplerine İktisad vekâletince yazı ile tebliğat yapılır. Tebliğin yapıldığı tarihten itibaren iki ay sonunda tekrar cetvellerini vermeyenlerin muafiyet ruhsatnameleri en çok üç yıl müddetle muvakkaten geri alınabilir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmü neşri tarihinden başlar.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmünü icaraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

19 - V - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İ. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>M. Erkmén</i>

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1055 sayılı teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 ncı maddelerinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin birinci maddesi aynen.

MADDE 2 — Hükümetin ikinci maddesi aynen.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden üç ay sonra tatbik olunur.

MADDE 4 — Hükümetin dördüncü maddesi aynen.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1055 sayılı teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 ncı maddelerinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükûmetin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Teşviki sanayi kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Otuzuncu maddeye göre yıllık iş cetvellerini takvim yılının ilk iki ayı içinde vermeyen sınaî müessesese sahiblerine İktisad vekâletince Hukuk usulü muhakemeleri kanunundaki hükümlere göre tebliğat yapılır. Tebliğin yapıldığı tarihten itibaren iki ay sonunda tekrar cetvellerini vermeyenlerin muafiyet ruhsatnameleri en çok üç yıl müddetle muvakkaten geri alınabilir.

MADDE 3 — İktisad encümeninin üçüncü maddesi aynen.

MADDE 4 — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Teşviki sanayi kanununun 30 ve 36 ncı maddelerinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükûmetin birinci maddesi aynen.

MADDE 2 — Mezkûr kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

30 ncü maddeye göre yıllık iş cetvellerini takvim yılının ilk iki ayı içinde vermeyen sınaî müessesese sahiblerine İktisad vekâletince yazı ile, kabil olmadığı takdirde müessesenin bulunduğu vilâyet dahilinde intişar eden bir gazete ve böyle bir gazete çıkmadığı takdirde Ankara ve İstanbulda intişar eden birer gazete ile ilân edilmek suretile tebliğat yapılır. Bu tebliğat tarihinden itibaren iki ay geçinceye kadar iş cetvellerini vermeyen müesseselerin muafiyet ruhsatnameleri en çok üç yıl müddetle muvakkaten geri alınır.

MADDE 3 — İktisad encümeninin üçüncü maddesi aynan.

MADDE 4 — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen.